

Tas Latweefchu draugs.

1841. 20 Merz.

12ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburgs. Zif lohti derroht un waijagoht, ka arri semneeki tabs labbas gramatas, kas preeksch winneem rakstias, ar apdohmu lassa un tabs mahzibas, fo tur useet, pee firbs nemm un melle isdarriht, to mums schi nahkama sinna skaidri apleezinahs. — Dshwo Zekatarinoflawes-gubbermenti gudrs Kreewu semneeks, wahrda Karp Martfchenko. Tas ar ween Kreewu semneeku awihses ar leelu preeku un apdohmu lassa un jau daschu labbu leetu no tahm mahzijses. Zittu reis tur patt arri atradde to mahzibu, ka ar labbi fataifitu weentesigu kulkamu r'ulli, woi ar zittu tahdu maschihni, labbibu dauds labbaki un weeglaki warroht iskult, ne ka us wezzu wihsi. Scho mahzibu gruntigi pahrdohmajis, atsinne gan, ka arri winnam tahda maschihne dauds fo palihdsetu, un tadeht jau pehrnaja waffara apnehmahs, sawu naudu ne schesloht, few tahdu maschihni fataifih. Un luhk: ptaujams laiks atnahze, un maschihne arri jau bija gattawa, un — winnam puhles un naudu deesgan labbi irr aismakajuse. Jo zittos gaddos winnam preeksch kulfchanas waijadseja 4 wihrischki un 2 seewischki strahdneeki us 30 deenahm, bet nu winsch darbu pa 12 deenahm ar diweem strahdneekem pabeidse; sawu labbibu tihri iskuhle un sawus falmus arri ne maitaja wis. Kad kaimini redseja, zif labbi winnam ar to maschihni isdewahs, tad dauds sawu labbibu winnam peewedde, luhgdami, lai preeksch winneem arri ta patt leekoht iskult, un dewe winnam par to labprah to 15tu puhru; jo tas winneem ne bija ne kas prett to laiku, fo nu preeksch zitteem waijadfigeem darbeem dabbuja brijwu un prett to naudu, kas winneem preeksch strahdneekem buhtu isgahjuse. — Us tahdu wihsi winnam deesgan laimejabs ar scho maschihni, jo ta winsch ne ween dauds ihfaka laikâ un ar masak' lauschu spehku palikke gattaws ar sawu paschu kulfchanu, bet arri weht, preeksch ziteem semneekem kuldams, drihs til dauds naudas jau buhs nopelnijis, zif winsch par to maschihni tehrejis. Par scho sawu teizamun un lohti derrigu isdohmaschanu Martfchenko dabbujis sawadu flawas-gramatu un arri sudraba gohda-sihmi ar sawu wahrdu wirsa. — Kaut jel winna teizams darbs arri dauds zittus semneekus mohdinatu, ta patt daschu labbu un derrigu leetu, fo winneem zitti prahstigi laudis mahza, isprohweht un peenemt, few un saweem brahkeem par labbu.

(G. E.)

Is Wahzsemmes. Ja tu, kristigs zilweks, kahdu lohpu woi putnu sawâ mahjâ turri, tad no Deewa puffes barro un dsirdi winnu pareisi; jo zittadi leela leela sfahde warrehs notift. Weenâ nammâ, kurrâ lohri mas pehz mahjas-lohpeem sfattijahs, nahze ne fenn isfalzis kakkis istabâ, uslehze us galdu, kurrâ deggofcha swezze sfahweja, israhwe scho no luktura ahra, fahbre muttê un ar to aisffrehje us behniu. Ja nu swezze ne jau buhtu isdseffuse, pirms nahze us behniu, zif dauds nelaimes buhtu warrejuse notift? — Sla-wehts Deews, ka scho reis ne kas ne notifte! —

Is Frankfurtes pilfata pee Main=uppes, Wahzsemme. Scha pilfata rahts jau ilgi ar behdahm irr nommannijuse, zif dauds tauschu winnas walsti atrohdahs, kas jo deenas jo plaschaki dsihwo, kaut gan ar katru gaddu jo nabbagi paleef. Gribbedama sawus appakschneekus labprah no tahdas pohsta dsihwofchanas atgreesst un glahbt, rahts taggad sawâ starpâ eezehle ihpafchu teefu, kam nahlahs wiffas tahs wainas gruntigi usmekleht un ar raksteem sfaidri parahdiht. Schi teefa nu patt sawas ismekleschanas pabeidse, un atradde, ka nabbadsiba pee winnu lautineem wiffwairak zaur to zettorees un augohht, ka zitti pahrlaeku bailojahs no grubhteem darbeem, un turklaht jo deenas jo leelaks pulks kahrojahs parahditees kâ baggati, dauds tehreht un palaischotees, wiffwairak leekâ dserschanâ; ka arri dauds zilweku jaunâs deenâs freetni naw turreti pee sfoblas, turklaht wehl grihb agri dsihwoht us sawu paschu rohku un agri dohtees laulibâ; ka zaur teem fabrikteem katrs darbs jau drihsak paleef gattaws, un ka tur arri wairak ar maschihneem, ne kâ ar laudim strahda; ka kungi arri pahrlaeku dauds tahdas schahdas schehlastibas isdalla un ka neschkihstibas grehti eet wairumâ.

Is Ruh=anes pilfata, Sprantschu semme. (16 Febr.) Tur tuwumâ, tanni zeemâ, ko sawz Mon=Nih=bo, irr leels fabrikkis weenam kungam peederrams, kam wahrds Gal=leh. Fabrikkis strahda ar ugguns=mahschihni, un schi to leelu rattu paschâ widdû bes mitteschanas un ar warrenu spehku greesch. Kungs pats kahdâ deenâ eet fabrikki pahraudsicht un winnam schkeet, ka leelajs rats drufzin schkihwi teff. Gribbedams wehl fihkaki peeraudsicht, nahht rattam tik tuhwu, ka afs winna rohku, un winnu paschu lihds, tâ few peeraj, ka winsch affim ahtrumâ itt kâ bante teef apkahrt tihts un nu, rattam lihds, 40 reis katrâ minutê apgreeschahs. Raut winnam gan breefnigas fahpes un bailes bija, tatschu arri wehl palikke tik dauds apsinnafchanas, ka sawu galwu ikreis ar sinnu affim wehl wairak peegreesse, kad kahdai schaurakai weetai nahze zaur. Weens no strahdneekteem atffrehje un kungu gribbeja atpestiht, bet rats arri winnu few peerahwe un winnu gluschi tâ patt buhtu wilzis lihds, ja us winna brehlfchanu maschihnes=meisteris ne buhtu atsprehjis un rattu apstahdinajis. Kungs gan wehl dsihws, bet freifa rohka pa peez weetahm pahrlausta, un arri guhscha weetu weetâs falausta; tatschu dokteri zerre, ka wehl pa wiffam atkal palikschohht weffels.

Is Parisheses. Pee Parisheses leelakas waldischanas teefas, fur pahrl wiffas Sprantschu semmes likkumeem spreesch, 22râ Februar atkal fahze farunnatees pahrl

to neschelligu un besdeewigu prahntu, ar fo arri Sprantschu muischneeki us West-Indijes fallahm wehl ar ween nabbagu mohru-zilwekus wal-doh, un weens no teefas-fungeem stahstija ta: "Wehl ilgi naw, tad weenam lohti zeenigam mahzitajam tai draudse, fo fauz: For-Rojahl (Fort-Royal), pa wiffam faws ammats bija atstah, jo muischneeki us wiffadu wihsi wiinu sahze nihdeht un waijah, un arri laudis prett wiinu neganti bija eedusmojuschi. Un par fo? — Par to, fa winsch Deewgaldneekus ween reis bija pamahzjis, lai jel no Deewa puffes beids, tik neschelligi dshwoht ar saweem dsimteem mohru-landim." — Un lush, tai pascha deena wehl pee schahs teefas nahze gaisna, fa fallu muischneeki weenam no pascheem teefas fungeem ifnogadda 20,000 rublus kap. dohdoh par dahwanu. — Tad nu gan brihnums naw, fa lihds schim arri tee lifkumi wehl ne gribbeja palikt labbaki!

. Neredsig's ubbags un fristigs dewejs.

Ubbad sin sch luhdsahs:

1. Man nabbad sinam kummosu
Jel sneedseet, zilweki!
Deews atmakfahs ar swehtibu,
Fo mannim dewusch!
2. Des paspahnes man jawelkabs
Pa seemas saltumu;
Raug', sneegs man mattes farmojahs
Wir's firmu galwinu.
3. Uk, esnu nabbags wahrgulis,
Des azzu spohschuma,
Man feew' un behrnu newaid wis,
Kas kohptu wezzuma.
4. Man faul' un mehnes gaismira
Pawelti usfmaida;
Izs schelstirdigu ne manna,
Ja kahds man apdahwa.
5. Uk fuhra, ruhka maife tam,
Kam jaeet ubbagoh;
Sohl' funna wahrdu's wahrgutam,
Pirms reezeniti dohd.
6. Uk Deews! zit dasch man lammajis,
Un bahrgi usbrehjis; —
Dasch akmini man eemettis,
Kad biju isfaljis.
7. Un tee, kas muhru pillis fehd,
Man ne mas ne schehlo,
Deem ihgnums, gahrdumus kad ehd,
Ja manni usluhto.
8. Isfaljis, slahbans atfrihtu,
Bet meegs irr aisbehdsis;
Lil affru pelki atstahju,
Kur biju argullis.
9. Uk kaut man gaisma spihdetu,
Ka labprahst strahdatu,
Eeksch sweedreem maist pelnitu,
Iz zitteem peemestu.
10. Tai Deewinsch wiffus pasarga
Par tahdu likteni!
Un firdis landim fasilda,
Kas eeraug' gaudeni!
11. Uk sneedseet, sneedseet kummosu
Man atlam, zilweki!
Deews, labprahntigu deweju
Tu muhscham laimosi!

Dewejs, dohdams, atbild:

1. Nemm, nabbad sin, scho maggumu,
Zaur Deewu tas tew taupihis —
Deews swehtis mannu darbinu —
Irr pelnihis, bet ne laupihis.
2. Nemm', nemm' un ne pateiz' tik dauds!
Woi zilweks es gan buhtu,
Fo Debbehs-Dehws tik lohti fauds,
Ja nepateizigs buhtu?

3. Wüsch meef un faulus fpehzigus
 Man tapeh; dahwinaja,
 Lai kohptu fawus lauzinus,
 Ko wüsch man ustizzeja.
4. Man fpirgti meefas lohjekli,
 Un kahjas tà, fà rohkas,
 Us darboschanu eedohti,
 Peh; manna prahta lohlahs.
5. U's redfigas, auf's d'firdofchas,
 La Kunga dahwanina,
 Irr teefcham tapeh; eedohtas,
 Litt nabbadfinus finna.
6. Des meega tawas aztinas
 Irr daufs, daufs raubajufchas,
 Waigs, peere grumbahm rehteifchahs;—
 To behdas darrifufchas!
7. Uk, brihscheem ir pats raudaju,
 Kad mas pee rohkas bija;
 Det ruhfigs, tikli ftrahdaju,
 Deews fweedrus apfwehtija.
8. Gan ir tu labprakt ftrahdatu,
 Det tew irr wahja meefa,
 Deews grihb, lai fpirgtais gahdatu,
 Ka tew naht fawa teefa.
9. Pats Kungs man usfauz laipnigi:
 „No nabbageem ne leedfeet,
 „To juhs man pascheem darrif'fchi,
 „To juhs man pascham fneedfeet!“
 E.....l.

S l u d d i n a f c h a n a.

Pee drikketaja kunga Steffenhagen Nihgâ irr par 3 kapeiteem fubr. grammatina dabbujama, kam wirkrakhs:
 Wehstneffis, kas labbu wehsti atnefs. Nihgâ, 1841. 24 lappu puffed 8niffi.

⚔ Schai lappai pawaddons no weffela bohgena, kur eekschâ: Siina, fà ar ewan-geliuma mahzifchanu eet Serampores pilskheftâ, Bengalenes semmê.

Siina, zil naudas 20. Merz: meh. drenâ 1841 eeksch Nihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Subr. nauda. Nb. R.	Par	Makfaja:	Subr. nauda. Nb. R.
1	pubru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 80	1	pohdu (20 mahrzineem) wassu	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 20	—	tabaka	— 65
—	fweeschu, 128 mahrzin. smaggu	3 75	—	fwesta	3 —
—	ausu	— 90	—	dselses	— 75
—	firan	1 60	—	linnu, frohna	2 —
—	rupju rudsu = miltu	1 80	—	braffa	1 80
—	bihdeletu rudsu = miltu	2 50	—	kannepu	— 90
—	bihdeletu fweeschu = miltu	4 —	—	fchichtu appinu	2 —
—	meeschu = putrainu	1 90	—	neschichtu jeb prezzes appinu	1 —
—	eefala	1 20	—	muzzu filku, eglu muzzâ	7 75
—	linnu = sehklas	2 50	—	lasdu muzzâ	8 —
—	kannepu = sehklas	1 60	—	smalkas fahls	4 —
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls	4 50
barrotu	wehfschu galku, pa pohdu	1 20	—	wahiti brandwihna, puffdegga	12 50
			—	diwdegga	15 —

Belhw drikket. No Widssemes General-gubernementes puffed:

Dr. C. C. Napierky.